LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2010 M. LAPKRIČIO 16 D. ĮSAKYMO NR. V-991 „DĖL TYRIMŲ DĖL ŽMOGAUS IMUNODEFICITO VIRUSO INFEKCIJOS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2024 m. lapkričio 8 d. Nr. V-1091
Vilnius

P a k e i č i u Tyrimų dėl žmogaus imunodeficito viruso infekcijos tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. lapkričio 16 d. įsakymu Nr. V-991 „Dėl Tyrimų dėl žmogaus imunodeficito viruso infekcijos tvarkos aprašo patvirtinimo“:

1. Pakeičiu 11 punktą ir jį išdėstau taip:

„11. Atrankinius laboratorinius arba greituosius tyrimus dėl ŽIV siūloma atlikti:

11.1. asmenims, kuriems nustatyta viena iš ŽIV indikacinių būklių (tvarkos aprašo priedas);

11.2. asmenims, kuriems pasireiškia ūmiai ŽIV infekcijai būdingi simptomai;

11.3. asmenims, turėjusiems lytinių santykių su užsikrėtusiaisiais ŽIV;

11.4. asmenims, vartojusiems ir (ar) vartojantiems narkotines ir psichotropines medžiagas (dažnumas: vartojantiems – kas 3 mėn.);

11.5. lytiniams partneriams asmenų, kurie yra vartoję ir (ar) vartoja narkotines ir psichotropines medžiagas;

11.6. vyrams, turintiems lytinių santykių su vyrais (dažnumas: bent kartą per metus ir iki karto per 3 mėn., priklausomai nuo lytinės elgsenos, lytiškai plintančių infekcijų (toliau – LPI) anamnezės, priešekspozicinės ŽIV profilaktikos (toliau – PreP) vartojimo);

11.7. asmenims, kurie patys ar jų lytiniai partneriai turėjo daugiau negu vieną lytinį partnerį per pastaruosius 12 mėnesių;

11.8. asmenims, teikiantiems seksualines paslaugas už atlygį (dažnumas: bent kartą per metus ir iki karto per 3 mėn., priklausomai nuo lytinės elgsenos, LPI anamnezės, PreP vartojimo);

11.9. smurtą ar prievartą patyrusiems asmenims;

11.10. vaikams, kuriuos pagimdė ŽIV užsikrėtusi motina;

11.11. vaikams, kuriuos pagimdė narkotines ir psichotropines medžiagas vartojanti motina;

11.12. asmenims, turėjusiems sąlytį (įskaitant ir profesinį) su ŽIV užsikrėtusio ar galimai užsikrėtusio asmens krauju ar kitais organizmo skysčiais;

11.13. epidemiologinės stebėsenos tikslais ir kitais teisės aktų nustatytais atvejais.“

2. Papildau priedu (pridedama).

Sveikatos apsaugos ministras Aurimas Pečkauskas

Tyrimų dėl žmogaus imunodeficito viruso
infekcijos tvarkos aprašo
priedas

ŽIV INDIKACINIŲ BŪKLIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Indikacinės būklės	Rekomendacija dėl ištyrimo
1.	**AIDS apibrėžiančios ligos.** Tai būklės, kurios rodo, kad imuninė sistema yra išsekusi ir ŽIV infekcija perėjo į AIDS. Jei ŽIV infekcija lieka nediagnozuota, o AIDS apibrėžianti liga sėkmingai pagydoma, toliau pasireikš kitos AIDS ligos, nes imuniteto deficito priežastis nėra gydoma. ŽIV infekcijos diagnozavimas ir laiku atlikta antiretrovirusinė terapija yra būtina, siekiant užkirsti kelią tolesniam ŽIV infekcijos progresavimui, nes tik tai pagerina išgyvenamumą.	
1.1.	**Neoplazmos** • Gimdos kaklelio vėžys • Ne Hodžkino limfoma • Kapoši sarkoma	Ištyrimas dėl ŽIV griežtai rekomenduojamas
1.2.	**Bakterinės infekcijos** • *Mycobacterium tuberculosis* infekcija, plaučių ar ekstrapulmoninė • *Mycobacterium avium* komplekso ar *Mycobacterium kansasii* infekcija, ekstrapulmoninė ar išplitusi • *Mycobacterium* sp., kitos ar neidentifikuotos rūšys, ekstrapulmoninė ar išplitusi • Pneumonija, recidyvinė (≥2 epizodai per 12 mėn.) • *Salmonella* septicemija (ne tifoidas), recidyvinė	
1.3.	**Virusinės infekcijos** • Citomegaloviruso (CMV) retinitas • CMV liga (išskyrus kepenų, blužnies, limfinių mazgų pažeidimą) • *Herpes simplex*, lėtinis išopėjimas (-ai), trunkantis (-ys) >1 mėn. • Progresuojanti daugiažidininė leukoencefalopatija	
1.4.	**Parazitinės infekcijos** • Smegenų toksoplazmozė • Kriptosporidiozė, kai viduriavimas trunka >1 mėn. • Izosporozė, kai viduriavimas trunka >1 mėn.	

	• Atipinė išplitusi leišmaniozė • Amerikinės tripanosomozės reaktyvacija (meningitas arba miokarditas	
1.5.	**Grybelinės infekcijos** • *Pneumocystis jirovecii* pneumonija • Kandidozė, stemplės, trachėjos, bronchų, plaučių • Kriptokokozė, ekstrapulmoninė • Histoplazmozė, ekstrapulmoninė ar išplitusi • Kokcidiozė, ekstrapulmoninė ar išplitusi • Peniciliozė, išplitusi	
2.	**Būklės, susijusios su nediagnozuotos ŽIV infekcijos paplitimu >0,1 % tarp asmenų, kuriems jos identifikuojamos.** Šios būklės ŽIV pacientams gali reikštis ir dėl to, kad užsikrėtimo kelias yra tas pats kaip ŽIV, ir dėl to, kad jų atsiradimą lemia ŽIV sukeltas imuniteto deficitas. Esant vienai šių būklių, ištyrimas rekomenduojamas kiekvienam pacientui, nes yra įrodytas palankus ištyrimo kainos ir naudos santykis, kai naujai atskleistos ŽIV infekcijos paplitimas >0,1 %.	
2.1.	• Lytiškai plintančios infekcijos (LPI) • Piktybinės limfomos • Išangės vėžys, displazija • Gimdos kaklelio displazija • *Herpes zoster* • Hepatitas B ar C (ūminis ar lėtinis) • Į mononukleozę panaši liga • Nepaaiškinta leukocitopenija ir (arba) trombocitopenija, trunkanti >4 savaites • Seborėjinis dermatitas ir (arba) egzantema • Invazinė pneumokokinė liga • Nepaaiškintas karščiavimas • Kandidemija • Visceralinė leišmaniozė • Nėštumas (reikšmė būsimam naujagimiui)	Ištyrimas dėl ŽIV griežtai rekomenduojamas
2.2.	• Pirminis plaučių vėžys • Limfocitinis meningitas • Plaukuotoji burnos leukoplakija • Sunki ar atipinė žvynelinė • *Guillain-Barré* sindromas	Siūlyti ištyrimą dėl ŽIV

	• Mononeuritas • Subkortikalinė demencija • Į išsėtinę sklerozę panaši liga • Periferinė neuropatija • Nepaaiškintas svorio kritimas • Nepaaiškinta burnos kandidozė • Nepaaiškintas lėtinis viduriavimas • Nepaaiškintas lėtinis inkstų nepakankamumas • Hepatitas A • Visuomenėje įgyta pneumonija • Kandidozė	
3.	**Būklės, kurias gydant nežinojimas apie užsikrėtimą ŽIV gali turėti reikšmingų neigiamų pasekmių jos išeitims, nors tikėtinas ŽIV paplitimas tarp jų yra <0,1 %.** Imunosupresinė terapija gali reikšmingai pabloginti ŽIV užsikrėtusio paciento imuniteto būklę. Šio pobūdžio gydymas dažnai taikomas onkologinių, autoimuninių ligų gydymui, po organų persodinimo	

3.1.	• Būklės, kurioms gydyti taikoma agresyvi imunosupresinė terapija:
	  • Vėžys
	  • Organų persodinimas
	  • Autoimuninės ligos
	• Pirminis smegenų auglys
	• Idiopatinė arba trombinė trombocitopeninė purpura
		Siūlyti ištyrimą dėl ŽIV